

STN	Dokumentácia Bibliografické odkazy Obsah, forma a štruktúra	STN ISO 690
		01 0197

ICS: 01.140.20

Documentation - Bibliographic references - Content, form and structure

Documentation - Références bibliographiques - Contenu, forme et structure

Dokumentation - Bibliographische Angaben - Inhalt, Form und Struktur

Táto norma obsahuje ISO 690: 1987.

This standard includes ISO 690: 1987.

Norma obsahuje Národnú prílohu NA a Národnú prílohu NB (informatívne).

Národný predhovor

Citované normy

ISO 4 dosiaľ nezavedená

ISO 9 dosiaľ nezavedená

ISO 233 dosiaľ nezavedená

ISO 259 dosiaľ nezavedená

ISO 832 zavedená v STN ISO 832 Informácie a dokumentácia. Bibliografický popis a odkazy. Pravidlá pre skracovanie bibliografických termínov (01 0169)

ISO 843/R dosiaľ nezavedená

ISO 2014 nahradená ISO 8601 dosiaľ nezavedená

ISO 2108 dosiaľ nezavedená

ISO 3166 dosiaľ nezavedená

ISO 3297 dosiaľ nezavedená

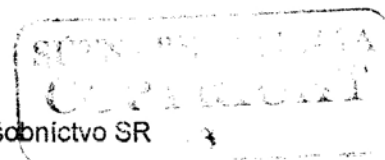
ISO 5123 dosiaľ nezavedená

ISO 5127 dosiaľ nezavedená

ISO 7098 dosiaľ nezavedená

World Intellectual Property Organization. Patent information and documentation handbook [Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo. Príručka patentovej informácie a dokumentácie]. Geneva : World Intellectual Property Organization, 1981-1983 dosiaľ nezavedená

Knižnica a informačné
stredisko Sjf STU
812 31 Bratislava
Tel: 5729 62 18

Súvisiace normy

STN 01 0187 Medzinárodné štandardné číslovanie seriálových publikácií (ISSN)

STN 01 0189 Medzinárodné štandardné číslovanie kníh (ISBN)

Nahradenie predchádzajúcich noriem

Táto norma nahrádza STN 01 0197 z 28. 7. 1970 v celom rozsahu.

Deskriptory podľa tezauru BSI ROOT

Kód deskriptora/ znenie deskriptora: LBM.T/ bibliografia, LBJ/LBR/ dokumenty, ADD.S/ podrobné špecifikácie

Vypracovanie normy

Spracovateľ: INTEGRA, MARTIN, IČO 34383018, PhDr. Dušan Katuščák, CSc.

Pracovník Slovenského ústavu technickej normalizácie: Ing. Ivana Hrubá

MDT 001.811

Deskriptory : documentation, bibliographic references, specifications

Obsah

	strana
Predhovor	3
1 Predmet normy	4
2 Odkazy na normy	4
3 Termíny a definície	4
4 Schémy bibliografických odkazov	5
5 Pramene informácií	9
6 Všeobecné pravidlá zápisu	9
7 Špecifikácia údajov	10
8 Zoznamy bibliografických odkazov	20
9 Citácie	21
Národná príloha NA (informatívna)	25
Národná príloha NB (informatívna)	28

Predhovor

ISO (Medzinárodná organizácia pre normalizáciu) je celosvetovou federáciou národných normalizačných orgánov (členov ISO). Na medzinárodných normách zvyčajne pracujú technické komisie ISO. Každý člen ISO, ktorý sa zaujíma o predmet, pre ktorý bola vytvorená technická komisia, má právo byť zastúpený v tejto technickej komisii. Na práci sa zúčastňujú i medzinárodné organizácie, vládne aj mimovládne, s ktorými ISO nadviazala pracovný styk.

Návrhy medzinárodných noriem prijaté technickými komisiami sa rozosiľajú členom ISO na hlasovanie. Vydanie medzinárodnej normy si vyžaduje súhlas najmenej 75 % hlasujúcich členov.

Návrhy medzinárodných noriem prijaté technickými komisiami sa pred ich schválením Radou ISO rozosiľajú členom ISO na hlasovanie.

Medzinárodnú normu ISO 690 vypracovala technická komisia ISO/TC 46, Dokumentácia.

Toto druhé vydanie ruší a nahrádza prvé vydanie (ISO 690: 1975) a bolo spracované po jeho technickej revízii. Zároveň zahŕňa normu ISO 3388: 1977.

Upozorňujeme používateľov, že všetky medzinárodné normy podliehajú občasnej revízii. Preto, pokiaľ sa neuvádza inak, každý odkaz na inú medzinárodnú normu sa vzťahuje k jej poslednému vydaniu.

1 Predmet normy

Medzinárodná norma spresňuje údaje, ktoré sa používajú v bibliografických odkazoch na publikované dokumenty, monografie a seriálové publikácie, na kapitoly a články, ktoré sú v nich obsiahnuté, ako aj na patentové dokumenty. Určuje povinné poradie údajov v bibliografickom odkaze, stanovuje pravidlá ich zápisu a úpravu informácií, ktoré sa vzťahujú na zdrojovú publikáciu.

Táto medzinárodná norma je určená autorom a vydavateľom na vytváranie bibliografických odkazov, ktoré sa zaraďujú do bibliografií, a na formuláciu citácií, ktoré sa nachádzajú v texte a spájajú text so záznamom v zozname bibliografických odkazov. Nepoužíva sa na úplný bibliografický popis, ktorý pripravujú knihovníci, bibliografi a indexátori.

Norma sa týka odkazov na všetky publikované, tlačené alebo netlačené dokumenty. Nevzťahuje sa na odkazy na rukopisy alebo iné nepublikované dokumenty.

2 Odkazy na normy

ISO 4 *Dokumentácia - Pravidlá skracovania slov v názvoch a názvov publikácií*

ISO 9 *Dokumentácia - Transliterácia cyriliky do latinky*

ISO 233 *Dokumentácia - Transliterácia arabčiny do latinky*

ISO 259 *Dokumentácia - Transliterácia hebrejčiny do latinky*

ISO 832 *Dokumentácia - Bibliografický popis a odkazy - Pravidlá pre skracovanie bibliografických termínov*

ISO 843/R *Dokumentácia - Transliterácia gréčtiny do latinky*

ISO 2014 *Písanie kalendárnych dátumov v číselnej forme*^{1*)}

ISO 2108 *Dokumentácia - Medzinárodné štandardné číslovanie kníh (ISBN)*

ISO 3166 *Kódy na reprezentáciu názvov krajín*

ISO 3297 *Dokumentácia - Medzinárodné štandardné číslovanie seriálových publikácií (ISSN)*

ISO 5123 *Dokumentácia - Nadpisy mikrofišov monografií a seriálových publikácií*

ISO 5127 *Dokumentácia a informácia - Slovník*

ISO 7098 *Dokumentácia - Latinizácia čínštiny*

World Intellectual Property Organization. *Patent information and documentation handbook*. [Svetová organizácia pre duchovné vlastníctvo. *Príručka patentovej informácie a dokumentácie*]. Geneva : World Intellectual Property Organization, 1981-1983.¹⁾

3 Termíny a definície

Na účely tejto normy platia nasledujúce definície :

3.1 autor: osoba alebo korporácia, ktorá zodpovedá za intelektuálny alebo umelecký obsah dokumentu (pozri 7.1.1)

1) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Uvedený zborník noriem z oblasti duchovného vlastníctva nahradila novšia príručka: *Handbook on Industrial Property Information and Documentation*. [Príručka priemyselného vlastníctva. *Informácia a dokumentácia*]. Geneva : World Intellectual Property Organization, 1990-1995.

1*) NÁRODNÁ POZNÁMKA - ISO 2014 bola nahradená ISO 8601.

3.2 kapitola: číslovaná časť dokumentu a/alebo časť dokumentu s názvom; môže existovať osobitne, ale súvisí s časťami, nachádzajúcimi sa pred ňou alebo nasledujúcimi za ňou

3.3 príspevok: nezávislý text, ktorý tvorí časť publikácie

3.4 vydanie: množina exemplárov dokumentu, ktorá sa vyrobí z jednej sadzby alebo pochádza z jedného exemplára, použitého ako matrica

POZNÁMKA - Vydanie môže byť vytlačené po častiach, v ktorých sa vyskytujú malé zmeny.

3.5 zdrojový dokument: dokument, obsahujúci príspevky alebo samostatne identifikovateľné časti, ktoré však nie sú fyzicky ani bibliograficky nezávislé

3.6 kľúčový názov: meno pridelené seriálovej publikácii v Medzinárodnom systéme seriálových publikácií (ISDS)²⁾

3.7 nadpis mikrofišu: nadpis čitateľný bez zväčšovania, ktorý je umiestnený v hornej časti mikrofišu určenej na identifikáciu jeho obsahu

3.8 monografia: neperiodická publikácia, ktorú tvorí jeden zväzok (časť) alebo vopred stanovený počet zväzkov (častí)

3.9 patentový dokument: oficiálne zverejnená špecifikácia vynálezu, ktorá slúži na získanie alebo potvrdenie práv priemyselného vlastníctva

POZNÁMKA - Takýto dokument zahŕňa osvedčenie o autorstve vynálezu, modely alebo certifikáty a potvrdenia použitia na daný cieľ.

3.10 publikácia: dokument, ktorý je spravidla vydaný vo viacerých exemplároch a je určený na všeobecné šírenie

3.11 vydavateľ: osoba alebo korporácia zodpovedná za výrobu a šírenie dokumentu

3.12 seriálová publikácia: tlačená alebo netlačená publikácia; vyskytuje sa v zošitoch, zväzkoch alebo častiach vydávaných za sebou a spravidla spojených číslovaním alebo chronologicky, so zámerom stáleho pokračovania bez ohľadu na jej periodicitu

POZNÁMKA - Seriálové publikácie zahŕňajú časopisy, noviny, ročenky, revue, periodické správy inštitúcií, kongresové materiály, edície monografií.

3.13 podnázov: slovo alebo slovné spojenie, ktoré sa nachádza na titulnej strane alebo jej ekvivalente a dopĺňa názov dokumentu

3.14 názov: slovo alebo slovné spojenie, ktoré sa spravidla vyskytuje v dokumente; odkazuje sa ním na dokument, používa sa na jeho identifikáciu; dokument sa ním často, nie však nevyhnutne, odlišuje od iných dokumentov

4 Schémy bibliografických odkazov

Poslaním ďalej uvedených schém je identifikovať základné údaje, z ktorých sa skladajú bibliografické odkazy, a vytvoriť štandardné poradie týchto údajov. Schémy bibliografických odkazov na monografie, seriálové publikácie, kapitoly, články a pod., ako aj patentové dokumenty sa uvádzajú samostatne, pretože majú svoje osobitné charakteristiky vyplývajúce z formy publikácií, hoci sa vyskytujú v rovnakom všeobecnom rámci. Údaje, ktoré sa uvádzajú v latinke v šiestich schémach, tvoria základný odkaz. Podstatné je, že tieto údaje sa

2) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Systém ISDS (International Serials Data System) zmenil v priebehu roka 1993 svoj názov na ISSN (International Standard Serial Numbering).

zaznamenajú vždy, keď to umožňuje identifikovaný dokument. Údaje, ktorých názvy (v prvom stĺpci) sa uvádzajú kurzívou, sú nepovinné. Tieto nepovinné údaje sa môžu zaznamenať alebo vynechať. Záleží to od požadovanej všeobecnej úrovne presnosti bibliografických odkazov alebo od vlastností identifikovaného dokumentu.

4.1 Monografia ³⁾

Údaj :	Príklad :
Hlavná zodpovednosť	LOMINADZE, DG.
Názov	<i>Cyclotron waves in plasma.</i>
Sekundárna zodpovednosť	Translated by AN. Dellis; edited by SM. Hamberger.
Vydanie	1st ed.
Vydavateľstvo (miesto, vydavateľ)	Oxford : Pergamon Press,
rok	1981.
Rozsah	206 p.
Edícia	International series in natural philosophy.
Poznámky	Preklad z: Ciklotronnye volny v plazme.
Štandardné číslo	ISBN 0-08-021680-3

Príklad :

LOMINADZE, DG. *Cyclotron waves in plasma*. Translated by AN. Dellis; edited by SM. Hamberger. 1st ed. Oxford : Pergamon Press, 1981. 206 p. International series in natural philosophy. Translation of: Ciklotronnye volny v plazme. ISBN 0-08-021680-3.

4.2 Seriálová publikácia ⁴⁾

Údaj :	Príklad :
Názov	<i>Communications equipment manufacturers.</i>
Hlavná zodpovednosť	Manufacturing and Primary Industries Division, Statistics Canada.
Vydanie	Preliminary edition.
Označenie zošita (dátum a/alebo číslo)	1970-
Vydavateľstvo (miesto, vydavateľ)	Ottawa : Statistics Canada,
rok	1971-
Edícia	Annual census of manufacturers.
Poznámky	Text in English and French.
Štandardné číslo	ISSN 0700-0758

Príklad:

Communications equipment manufacturers. Manufacturing and Primary Industries Division, Statistics Canada. Preliminary Edition. 1970- . Ottawa : Statistics Canada, 1971- . Annual census of manufacturers. Text in English and French. ISSN 0700-0758.

3) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Príklad bibliografického odkazu na slovenskú monografiu obsahuje Národná príloha NA (informatívna).

4) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Príklad bibliografického odkazu na slovenskú seriálovú publikáciu obsahuje Národná príloha NA (informatívna).

4.3 Časti alebo príspevky do monografií

4.3.1 Časti monografií ⁵⁾

Údaj :	Príklad :
Hlavná zodpovednosť	PARKER, TJ. and HASWELL, WD.
Názov zdrojového dokumentu	<i>A text-book of zoology.</i>
Vydanie	5th ed.
Číslo časti	Vol. 1.
<i>Sekundárna zodpovednosť</i>	revised by WD. Lang.
Vydavateľstvo (<i>miesto, vydavateľ</i>)	London : Macmillan,
rok	1930
Lokalizácia v zdrojovom dokumente	Section 12, Phylum Mollusca, p. 663-782.

Príklad:

PARKER, TJ. and HASWELL, WD. *A text-book of zoology.* 5th ed. vol. 1. revised by WD. Lang. London : Macmillan, 1930. Section 12, Phylum Mollusca, p. 663-782.

4.3.2 Príspevky do monografií ⁶⁾

Údaj :	Príklad :
pre príspevok:	
Hlavná zodpovednosť	WRIGLEY, EA.
Názov	Parish registers and the historian. In
pre zdrojový dokument:	
Hlavná zodpovednosť	STEEL, DJ.
Názov	<i>National index of parish registers.</i>
Vydanie	
Vydavateľstvo (<i>miesto, vydavateľ</i>)	London : Society of Genealogists,
rok	1968
Lokalizácia v zdrojovom dokumente	vol. 1, p. 156-167.

Príklad :

WRIGLEY, EA. Parish registers and the historian. In STEEL, DJ. *National index of parish registers.* London : Society of Genealogists, 1968, vol. 1, p. 156-167.

5) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Príklad bibliografického odkazu na časť monografie v slovenčine obsahuje Národná príloha NA (informatívna).

6) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Príklad bibliografického odkazu na príspevok do slovenskej monografie v slovenčine obsahuje Národná príloha NA (informatívna).

4.4 Články v seriálových publikáciách ⁷⁾

Údaj :	Príklad :
Hlavná zodpovednosť	WEAVER, Wiliam
Názov	The collectors : command performances.
<i>Sekundárna zodpovednosť</i>	Photography by Robert Emmett Bright
Názov zdrojového dokumentu	<i>Architectural digest.</i>
Vydanie	
Lokalizácia v zdrojovom dokumente:	
Rok, označenie zošita,	December 1985, vol. 42, no. 12,
stránkovanie časti	p. 126-133

Príklad:

WEAVER, Wiliam. The collectors: command performances. Photography by Robert Emmett Bright. *Architectural Digest*. December 1985, vol. 42, no. 12, p. 126-133.

4.5 Patentové dokumenty ⁸⁾

Údaj :	Príklad :
Hlavná zodpovednosť (depozitér)	Carl Zeiss Jena, VEB
Názov vynálezu	<i>Anordnung zur lichtelektrischen Erfassung der Mitte eines Lichtfeldes.</i>
<i>Sekundárna zodpovednosť</i>	Erfinder: W. FEIST, C. WAHNERT, E. FEISTAUER.
<i>Poznámky</i>	Int. Cl. ³ G02 B 27/14.
Identifikácia dokumentu:	
Krajina alebo organizácia	Schweiz
Typ patentového dokumentu	Patentschrift,
Číslo	608 626.
Dátum publikovania citovaného dokumentu	1979-01-15

Príklad :

CARL ZEISS JENA, VEB. *Anordnung zur lichtelektrischen Erfassung der Mitte eines Lichtfeldes*. Erfinder: W. FEIST, C. WAHNERT, E. FEISTAUER. Int. Cl.³ : G02 B 27/14. Schweiz Patentschrift, 608 626. 1979-01-15.

7) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Príklad bibliografického odkazu na článok v slovenskej seriálovej publikácii obsahuje Národná príloha NA (informatívna).

8) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Príklad bibliografického odkazu na patentový dokument v slovenčine obsahuje Národná príloha NA (informatívna).

5 Pramene informácií

Hlavným prameňom informácie, ktorú obsahuje bibliografický odkaz, je dokument, na ktorý sa odkazuje.

Prvým informačným prameňom v samotnom dokumente je titulný list alebo jeho ekvivalent, ako je napríklad štítok (etiketa) zvukovej nahrávky, titulný obrázok mikroformy a pod. Ak dokument nemá titulný list alebo jeho ekvivalent, môže sa potrebná informácia doplniť z iného prameňa, ako je obal, škatuľa, nadpis mikrofišu a podobne.

6 Všeobecné pravidlá zápisu

Informácia označovaná v bibliografickom odkaze sa má v zásade zapísať tak, ako sa vyskytuje v prameni. V zápise sa nemusia nevyhnutne reprodukovat' všetky grafické vlastnosti prameňa, ako je písanie veľkých písmen, interpunkcia a podobne. Všeobecné pravidlá, ktoré sa týkajú takýchto podrobností alebo štýlu zápisu, sú uvedené v nasledujúcom texte.

6.1 Transliterácia a latinizácia

Informácia získaná z prameňa sa má transliterovať v súlade s príslušnou medzinárodnou normou.

Transliterovaná forma sa môže použiť buď namiesto originálnej formy, alebo sa môže uviesť v hranatých zátvorkách ako doplnok originálnej formy.

PRÍKLADY

a) Medicinskaja akademija

alebo

b) Медицинская академия [Medicinskaja akademija].

6.2 Skratky

Rodné mená alebo iné mená osôb, ktoré sú časťou celého mena figurujúceho v odkaze (napríklad mena autora, vedeckého redaktora), sa môžu skrátit' na iniciálové skratky tak, aby skrátenie nespôsobilo nejasnosti, týkajúce sa totožnosti osoby.

Názvy štátov, provincií, krajín a pod., ktoré sú pripojené k názvom miest vo vydavateľskom údaji (pozri 7.6.2) alebo k názvom korporácií (pozri 7.1.3), sa skracujú podľa akceptovaných obyčajov. Názvy štátov, provincií alebo krajín sa majú skracovať podľa pravidla kódovania alfa-2 alebo alfa-3 normy ISO 3166.

Názvy seriálových publikácií sa môžu skracovať podľa normy ISO 4 tak, aby to nespôsobovalo nejednoznačnosť.

Ďalšie slová a typické termíny používané v bibliografickom odkaze sa môžu skracovať podľa pravidiel ISO 832.

Názvy krajín alebo vydávajúcej patentovej organizácie sa môžu skracovať podľa kódu WIPO ST.3.*)

Ak nejde o bežne používané skratky, význam všetkých skratiek, ktoré sa použili v bibliografických odkazoch, alebo prameň, z ktorých boli prevzaté, sa musia uviesť v poznámke alebo v zozname použitých skratiek.

*) POZNÁMKA - World Intellectual Property Organization. *Patent information and documentation handbook*. [Svetová organizácia pre duchovné vlastníctvo. *Príručka patentovej informácie a dokumentácie*]. Geneva : WIPO, 1981-1983.

6.3 Písanie veľkých písmen

Veľké písmená sa musia používať v súlade s pravidlami, ktoré platia pre jazyk popisu, alebo podľa pravidiel uplatnených v dokumente, na ktorý sa odkazuje.

6.4 Interpunkcia ⁹⁾

Vo všetkých odkazoch na publikáciu treba používať konzistentný systém interpunkcie.

Každý údaj v odkaze musí byť zreteľne oddelený od nasledujúceho údajá interpunkčným znamienkom (bodka, čiarka a pod.).

Konzistentnú formu interpunkcie treba používať aj na odlišovanie jednotlivých podúdajov vnútri údajá.

POZNÁMKA - V záujme zvýraznenia dôležitosti konzistencie sa v príkladoch v celej tejto medzinárodnej norme používa jednotná schéma interpunkcie a typografického odlišenia. Schéma má slúžiť ako príklad a nie je súčasťou tejto medzinárodnej normy.

6.5 Typografická úprava

Na rozlíšenie jednotlivých údajov alebo v záujme zdôraznenia dôležitejších údajov, ktoré sa nachádzajú v odkaze, môžu slúžiť rozličné typografické prostriedky alebo podčiarknutie.

6.6 Opravy a doplnky

Vnútri odkazu sa môžu dopĺňať údaje, ktorými sa opravujú zjavné chyby v prameni. Ďalej sa môže doplniť preložená alebo transliterovaná informácia, môže sa spresniť identifikácia osoby alebo korporácie prostredníctvom vysvetlivky či rozvinutia iniciálovej skratky alebo akronymu, prípadne sa môžu odlíšiť rovnaké názvy miest pomocou pripojenej poznámky a pod.

Všetky doplnené údaje, okrem údajov uvedených v poznámkach, sa musia uvádzať v hranatých alebo okrúhlych zátvorkách a umiestniť spravidla bezprostredne za upraveným údajom.

PRÍKLADY

- a) CRANE, R[onald] S.
- b) EPPMA (Expanded Polystyrene Product Manufacturers' Association).
- c) 1966 [i.e. 1969].
- d) Trinity College (Cambridge).
- e) Trinity College (Dublin).¹⁰⁾

7 Špecifikácia údajov

7.1 Hlavná zodpovednosť

9) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Odporúčania týkajúce sa používania interpunkcie v slovenčine obsahuje Národná príloha NB (informatívna).

10) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- f) HVIEZDOSLAV, P[avol] O[rszág].
- g) SÚTN (Slovenský ústav technickej normalizácie).
- h) 1995 [spr. 1997].
- i) Evanjelické gymnázium (Bratislava).
- j) Evanjelické gymnázium (Tisovec).

7.1.1 Osoby a korporácie

V prípade textových diel má hlavnú zodpovednosť spravidla autor (3.1). V prípade iných diel môžu mať hlavnú zodpovednosť umelci, skladatelia a pod. V prípade patentových dokumentov má hlavnú zodpovednosť depozitár alebo vlastník. Korporácie sa považujú za nositeľov hlavnej zodpovednosti vtedy, keď ich dielo odráža kolektívnu myšlienku alebo jej činnosť (správy výborov, kongresové materiály a pod.) alebo ak je ich dielo svojou povahou prevažne administratívne (príručky, zoznamy, katalógy a pod.).

Mená vedeckých redaktorov takých dokumentov, ktoré sa skladajú z diel pochádzajúcich z rozličných zdrojov alebo z príspevkov rozličných autorov, sa môžu spracúvať ako údaje o hlavnej zodpovednosti len v tom prípade, ak sa meno editora zreteľne odlišuje v informačnom prameni. V takom prípade sa môže za menom uviesť skratka ed. alebo jej ekvivalent.¹¹⁾

V prípade seriálových publikácií je však vždy prvým údajom odkazu názov. Meno, ktoré je spojené s periodikom, môže byť zahrnuté do údajov, ale až za názvom.

7.1.2 Spôsob uvádzania mien

Mená, ktoré sú v údajoch hlavná zodpovednosť, sa musia uvádzať v takej forme, v akej sa vyskytujú v prameni, ale v prípade potreby v inverznom slovoslede tak, aby mohla časť uvedená na prvom mieste slúžiť ako prístupový výraz [a usporiadateľ] v katalógu knižnice, v bibliografii, v zozname a pod. Rodné meno alebo iný sekundárny údaj sa musí uviesť až za priezviskom.

PRÍKLADY

- a) HALDANE, JBS.
- b) MEYER-UHLENRIED, Karl-Heinrich
- c) DE LA MARE, Walter¹²⁾

7.1.3 Spôsob uvádzania názvu korporácie

Meno korporácie, ktoré sa nachádza v prvom údajoch (pozri 7.1.1), sa musí uviesť tak, ako sa nachádza v prameni. Ak názov korporácie zodpovednej za dielo zahŕňa názov podriadenej dôležitejšej korporácie, musí sa označiť aj tento názov, ako aj všetky úrovne sprostredkujúce identifikáciu zodpovednej korporácie. Ak má však podriadená korporácia špecifické funkcie a meno výrazne nezávislé od mena nadriadenej korporácie, môže sa uviesť pod vlastným menom. V prípade ministerstiev sa uvádza aj meno krajiny.

PRÍKLADY

- a) Academia scientiarum fennica
- b) Unesco
- c) Imperial Chemical Industries. Paint Division
- d) France. Ministère des transports

11) NÁRODNÁ POZNÁMKA - V slovenčine sa v bibliografických odkazoch používajú skratky ed. (editor) a red. (redaktor).

12) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenský príklad

V odkaze sa môže použiť celé krstné meno alebo jeho iniciálová skratka.

V dokumente:

d) Vladimír Mináč

e) Mária Rázusová-Martáková

f) Michal A. Kováč

V odkaze:

MINÁČ, Vladimír

RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ, Mária

KOVÁČ, Michal A[damov]

Meno mesta, v ktorom sa korporácia nachádza, v ktorom pôsobí administratívny útvar, organizácia, s ktorou je mesto spojené a pod., sa musí pripojiť za meno korporácie ako vysvetlivka v zátvorkách, aby sa vylúčila nejednoznačnosť.

PRÍKLADY

- a) Koninklijke bibliotheek (s' Gravenhage)
- b) Koninklijke bibliotheek (Brussels)
- c) National Research Council (Canada)
- d) National Research Council (US)
- e) Newman Club (Brooklyn College)
- f) Newman Club (University of Maryland)

7.1.4 Dve alebo tri mená

Ak je viac ako jedno meno, na prvom mieste sa uvedie to, ktoré je typograficky najvýraznejšie.

Ak sú mená v prameni uvedené rovnakým spôsobom, ako prvé sa uvedie meno, ktoré sa nachádza na prvom mieste. Ak sú nositeľmi hlavnej zodpovednosti za dielo dve alebo tri mená alebo korporácie, uvedú sa dve alebo tri mená.

PRÍKLAD - ADLER, JH., SCHLESINGER, ER., and WESTERBORG, E. van¹³⁾

7.1.5 Viac ako tri mená

Ak sú v dokumente viac ako tri mená, stačí uviesť jedno prvé, prvé dve alebo prvé tri. Ostatné mená sa môžu vynechať. Ak sa vynecháva jedno alebo viac mien, za posledným menom sa uvedie skratka *et al.* (*et alii*) alebo jej ekvivalent.¹⁴⁾

PRÍKLAD - HARKINS, Wiliam A., *et al.*¹⁵⁾

7.1.6 Neznáma hlavná zodpovednosť

Ak sa v dokumente nenachádza meno autora alebo korporácie zodpovednej za dielo a ak sa toto meno nemôže s určitosťou doplniť podľa iných prameňov, môže sa tento údaj vynechať a na prvom mieste odkazu sa umiestni názov.

Výraz anonym sa ako náhrada za meno neznámeho autora nepoužíva.

7.2 Názov

7.2.1 Spôsob uvádzania názvu

Názov sa musí reprodukovat' tak, ako sa nachádza v prameni. Ak je to potrebné, uvádza sa v súlade s pravidlami transliterácie, pravidlami skracovania a používania veľkých písmen a pod. uvedenými v kapitole 6.

13) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

ŠTEFANOVIČ, J., ČOMAJOVÁ, D. a PRUŽINEC, P.
PAULINY, Eugen - RUŽIČKA, Jozef - ŠTOLC, Jozef
DZÚRIK, R. - TRNOVEC, T.

14) NÁRODNÁ POZNÁMKA - V slovenčine sa môže použiť skratka a i. (a iní).

15) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

HUDEC, Imrich et al.
TAKÁČ, Mikuláš a i.

PRÍKLADY

- a) Fungi pathogenic to man (názov monografie)
- b) Estudios Franciscanos (názov seriálovej publikácie)
- c) J. Am. Ceram. Soc. (názov seriálovej publikácie)

7.2.2 Preklad

Preklad názvu sa môže pripojiť v hranatých zátvorkách za názvom. Reprodukujú sa tak, ako je uvedený v prameni.

PRÍKLAD - Zarys dziejow bibliografii w Polsce [Náčrt dejin bibliografie v Poľsku].

7.2.3 Viac názvov

Ak sa v prameni nachádza niekoľko názvov alebo ak sa názov vyskytuje v niekoľkých jazykoch, reprodukuje sa názov v hlavnom jazyku dokumentu. Ak sú názvy rovnako dôležité, reprodukuje sa ten, ktorý sa nachádza v prameni na prvom mieste.

7.2.4 Podnázov

Podnázov alebo ďalšie doplnky vzťahujúce sa na názov sa môžu zapísať, ak sa usudzuje, že to uľahčí porozumenie a identifikáciu.

PRÍKLADY

- a) Shetland sanctuary : birds on the Isle of Noss
- b) Criticism : the major texts¹⁶⁾

7.2.5 Vynechávky

Dlhý názov alebo podnázov sa môže skrátiť v prípade, ak sa tým nestratí podstatná informácia. Nikdy sa však nesmie skracovať začiatok názvu. Všetky vynechávky treba označiť znamienkami vypustenia „...”.

7.2.6 Kľúčový názov

V odkazoch na seriálove publikácie sa môže použiť kľúčový názov ako náhrada názvu.

PRÍKLADY

- a) Scientia (Milano)
- b) Contact (Toronto Nutrition Committee)

7.3 Sekundárna zodpovednosť (nepovinné)

7.3.1 Osoby alebo korporácie, ktoré majú sekundárnu zodpovednosť

Osoby alebo korporácie, ktoré majú sekundárnu zodpovednosť, ako sú napríklad vedeckí redaktori, prekladatelia, ilustrátori, vynálezcovia s podielom na patentovom dokumente, patronátne organizácie a pod., sa spravidla vylučujú z údajov o hlavnej zodpovednosti. Ich mená a funkcie sa však môžu zaznamenať v údajoch o sekundárnej zodpovednosti, ktorý nasleduje za názvom.

16) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) Telesná výchova a šport : Terminologický a výkladový slovník.
- d) Impresionizmus : Obrazový sprievodca základnými dielami impresionistických maliarov a období, v ktorom sa zrodili.

PRÍKLAD - DRYDEN, John. *The works of John Dryden*. Edited by HT. Swedenberg.¹⁷⁾

7.3.2 Úprava

Všetky mená nachádzajúce sa v údají o sekundárnej zodpovednosti sa musia reprodukovat' v takom poradí, v akom sa vyskytujú v prameni.

7.4 Vydanie

7.4.1 Úprava

S výnimkou prvého vydania v odkaze treba uviesť číslo vydania alebo spresnenia obsahujúce informáciu o vydaní tak, ako sú uvedené v dokumente.

PRÍKLADY

- a) New enlarged edition
- b) Canadian edition¹⁸⁾

7.4.2 Skratky a číselné údaje

Termíny, ktoré vyjadrujú číselnú sekvenciu vydania (druhé, tretie a pod.), sa uvádzajú obyčajnými arabskými číslicami. Označenie prvého vydania sa reprodukuje vtedy, ak sa nachádza v prameni. Výrazy, ktoré označujú vydanie a číselnú sekvenciu, sa musia skracovať v súlade s normou ISO 832.

PRÍKLADY

- a) 3rd ed.
- b) New enl. ed.
- c) 2., durchges. Aufl.
- d) 5e éd. rev. par l' auteur.¹⁹⁾

7.5 Označovanie zväzkov (zošitov) seriálových publikácií

7.5.1 Úprava

Pri seriálových publikáciách (3.12) treba podľa možnosti uviesť čo najúplnejšie označenie zväzku.

PRÍKLADY

- a) Fall 1982, vol. 12, no. 1

17) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

FELIX, Jozef: *Európske obzory*. Ed. Stanislav Šmatlák a Július Pašteka.
SLÁDKOVIČ, Andrej: *Sobrané básne*. Red. St. Mečiar.

18) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) Doplnené vydanie
- d) Slovenské vydanie

19) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- e) 4. vyd.
- f) Nové rozš. vyd.
- g) 3. skr. vyd.
- h) 2. aut. rev. vyd.

- b) 1985-04-16
- c) March 1, 1949
- d) July/Aug. 1985 ²⁰⁾

7.5.2 Označenie výlučne prvého zväzku

Ak vydávanie seriálovej publikácie pokračuje pod rovnakým názvom, zapisuje sa len číslovanie a/alebo chronologické označenie prvého čísla, za ktorým sa uvádza pomlčka a medzera.

PRÍKLAD - Jan./March 1974- , vol. 1, no. 1- ²¹⁾

7.5.3 Označenie celého súboru alebo jeho časti

V odkaze na celý súbor alebo na časť seriálovej publikácie sa zaznamenáva chronologické označenie a/alebo číslovanie prvého a posledného zväzku (zošita).

PRÍKLADY

- a) 1956-1963, vol. 1-8
- b) Jan. 1976-April 1981, vol. 12, no. 1- vol.16, no. 4 ²²⁾

7.6 Vydavateľské údaje

Informácie, ktoré obsahujú miesto vydania a vydavateľa, sú nepovinné. Dátum publikovania je povinný.

7.6.1 Spôsob uvádzania vydavateľských údajov

Podrobnosti, ktoré sa vzťahujú na publikovanie, sa reprodukovujú podľa nasledujúceho poradia: miesto, vydavateľ, rok.

PRÍKLADY

- a) London : George Allen & Unwin, 1981.
- b) New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1979. ²³⁾

7.6.2 Miesto vydania (nepovinné)

Názov mesta vydania sa zapisuje v jazyku originálu a v nominatíve tak, ako sa uvádza v prameni. Názov štátu, provincie, krajiny a pod. sa môže pripojiť v prípade potreby v skrátenej forme, ak sa to považuje za potrebné na odlíšenie pomenovania mesta od iného mesta, ktoré má rovnaký názov, alebo na identifikáciu menej známeho mesta.

20) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- e) Jeseň 1996, roč. 5, č. 4
- f) 21. marec 1997
- g) jún-júl 1988

21) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenský príklad:

- okt. 1920- , roč. 1, č. 1-

22) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) 1956-1963, roč. 1-8
- d) jan. 1927-nov. 1935, roč. 1, č. 1- roč. 9, č. 4

23) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) Bratislava : Sofa, 1996.
- d) Košice : Dominopress, 1997.

PRÍKLADY

- a) Cambridge (Mass.)
- b) Menasha (Wis.)
- c) Newport (Gwent)

7.6.3 Niekoľko miest

Ak je v prameni uvedených niekoľko miest publikovania, zapisuje sa to, ktoré je typograficky zvýraznené. Ak sú názvy miest rovnako dôležité, reprodukuje sa prvé miesto. Ostatné názvy miest sa môžu zapísať tiež, a to v takom poradí, v akom sa uvádzajú v prameni.

PRÍKLADY

- a) London; New York; Toronto
- b) Toronto; Buffalo ²⁴⁾

7.6.4 Neznáme miesto vydania

Ak sa v prameni nenachádza nijaké miesto publikovania, nahrádza sa názov miesta spojením *bez miesta vydania* alebo jeho skráteným ekvivalentom. ²⁵⁾

7.6.5 Vydavateľ (nepovinné)

Meno vydavateľa sa môže prepísať buď tak, ako sa nachádza v prameni, alebo v skrátenej forme za predpokladu, že to nespôsobí dvojznačnosti. Spojenia „a spoločnosť“, „a synovia“, „Inc“ a pod. sa musia vynechať. Slovo „press“ sa nemusí vynechať.

PRÍKLADY

- a) Knopf
- b) Wiley (a nie John Wiley & Sons)
- c) John Brown
- d) Scarecrow Press ²⁶⁾

7.6.6 Niekoľko vydavateľov

Ak je v prameni uvedených viac mien vydavateľov, zapisuje sa typograficky najvýraznejšie meno. Ak sú rovnako výrazné, zapisuje sa prvé meno. Mená ostatných vydavateľov sa môžu zapísať tiež, pričom sa pridávajú k príslušným miestam vydania.

PRÍKLAD - London : T. Nelson; Edinburgh : TC. & EC. Jack ²⁷⁾

24) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) Praha; Bratislava; Prešov
- d) Martin; Paríž

25) NÁRODNÁ POZNÁMKA - V slovenčine sa môžu použiť skratky b. m. (bez miesta).

26) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- e) Otto (a nie J. Otto)
- f) Žuffa (a nie Andreas Žuffa a synovia)
- g) Andrej (a nie St. Andreas Druckerei A. G.)

27) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenský príklad:

Bratislava : Concordia; Prešov : Československá grafická unie

7.6.7 Neznámy vydavateľ

Ak sa v prameni nenachádza žiadne meno vydavateľa, napíše sa namiesto neho spojenie *bez vydavateľa* alebo ekvivalent tohto výrazu.²⁸⁾

7.6.8 Dátum vydania

Rok vydania sa v zásade zapisuje tak, ako sa uvádza v prameni, pričom sa použijú arabské číslice.

Pri patentových dokumentoch sa musí uviesť úplný dátum tak, ako sa nachádza v prameni, alebo v súlade s ISO 2014.

7.6.9 Publikácia presahujúca jeden rok

Ak publikácia zložená z viacerých častí pokrýva niekoľko rokov, zaznamenajú sa dátumy začiatku a konca vydávania. Ak sa vydávanie publikácie ešte neskončilo, zaznamená sa dátum začiatku a za ním pomlčka a medzera.

PRÍKLADY

- a) 1973-1975
- b) 1978-

7.6.10 Neznámy rok vydania

Ak sa nedá určiť rok vydania podľa prameňa, nahradí sa dátumom copyrightu, tlače alebo predpokladaným dátumom.

PRÍKLADY

- a) 1953 printing
- b) ca. 1957²⁹⁾

7.7 Rozsah a skladba dokumentu (nepovinné)

7.7.1 Tlačené monografie

Pri tlačených monografiách sa údaje o rozsahu a skladbe vyjadrujú buď prostredníctvom výrazov o počte strán, listov, stĺpcov a pod., alebo pomocou počtu zväzkov v prípade viaczväzkových monografií.

PRÍKLADY

- a) ix, 206 p.
- b) 3 vol.³⁰⁾

7.7.2 Netlačené dokumenty

Pri dokumentoch, ktoré nie sú tlačené, sa označuje počet materiálnych jednotiek. Pritom sa môže spresniť charakter materiálu, ktorý je obsiahnutý v materiálnej jednotke.

28) NÁRODNÁ POZNÁMKA - V slovenčine sa môžu použiť skratky b. v. (bez vydavateľa).

29) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) tlač r. 1932
- d) ca 1836

30) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) vii, 90 s.
- d) 2 zv.

PRÍKLADY

- a) 2 microfiches (240 frames)
- b) 3 sound discs ³¹⁾

7.8 Edícia (nepovinné)

Ak monografia alebo seriálová publikácia nesie názov širšej entity, v ktorej tvorí často číslovanú časť, názov širšej entity, napríklad súboru, a príslušné číslovanie, sa môže reprodukovat' tak, ako sa uvádza v dokumente.

PRÍKLADY

- a) Contribution de l' Institut botanique de l' Université de Montréal; n° 61
- b) Current topics in neurology ³²⁾

7.9 Poznámky (nepovinné)

V poznámke sa môžu uviesť nasledujúce dopĺňajúce informácie:

- a) informácie o spôsobe ťažko získateľného dokumentu;

PRÍKLAD - Dostupné cez NTIS : AD683428

- b) informácie o originálnom vydaní, na základe ktorého bol zhotovený reprint, reprodukcia alebo faksimile;

PRÍKLAD - Reprint originálu vydaného: Boston : Estes and Lauriat, 1902.

- c) informácie o dostupnosti alebo o viac či menej obmedzenom prístupe k dokumentu;

PRÍKLAD - Len pre potreby vlády

- d) informácia o štatúte pretlaču dokumentu;

PRÍKLADY

1. Ohlásené

2. Prihláška vynálezu č. 26032/71 priznaného 19. apríla 1971. Úplná špecifikácia publikovaná 24. apríla 1974.

- e) klasifikačné schémy a kódy;

PRÍKLADY

Dewey : 001.64'25

Int. Cl.³ : C 22 B 3/00

- f) iné informácie, ktoré sa považujú za dôležité.

PRÍKLAD - Obmedzený náklad. 100 výtlačkov

31) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) 3 mikrofilmy (99 obrázkov)
- d) 2 nahrávky

32) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- c) Spisy Filozofickej fakulty University Komenského; č. 3
- d) Edícia pre postgraduálne štúdium lekárov. Hálkova zbierka, zv. 44

7.10 Štandardné číslo

Štandardné čísla (ISBN, ISSN a pod.), ktoré sa uvádzajú v dokumente, sa musia reprodukovať vo forme predpísanej príslušnou medzinárodnou normou (pozri ISO 2108, ISO 3297 a pod.). Nepovinne sa zaznamenávajú v prípade častí dokumentov, príspevkov v monografiách a časopiseckých článkoch.

PRÍKLAD - ISBN 0-15-183242-0

7.11 Časť dokumentu (kapitola, zväzok, článok, dodatok a pod.)

7.11.1 Časti monografií (kapitola, zväzok, príspevok a pod.) alebo seriálovej publikácie

V odkaze na jednotlivú časť monografie, ktorá nie je samostatným príspevkom, sa číslovanie, názov časti a ďalšie špecifické detaily takejto časti zaznamenávajú za označením, ktoré sa vzťahuje na dielo ako celok.

PRÍKLADY

- a) ROSCOE, John. *The Baganda*. 2nd ed. London : Frank Cass, 1976. chap. 8, Government, p. 233-270.
- b) PARKER, TJ. and HASWELL, WA. *A text book of zoology*. 6th ed. Vol. 2 [Chordata], revised by C. Forster-Cooper. London : Macmillan, 1940.
- c) *Journal of Documentation*, 1983-1984, vols. 39-40. ³³⁾

7.11.2 Príspevky v monografiách alebo v seriálových publikáciách

Podrobnosti o hlavnej zodpovednosti, názve a pod., ktoré sa vzťahujú na príspevky, musia nasledovať za odkazom na zdrojový dokument ako celok a musia sa od neho zreteľne odlíšiť typograficky, interpunkciou alebo výrazom In. Umiestnenie príspevku v zdrojovom dokumente sa musí uviesť s príslušným stránkovaním na konci odkazu.

PRÍKLADY

- a) PRICE, Derek de Solla. A general theory of bibliometric and other cumulative advantage processes. In GRIFFITH, Belver C. *Key papers in information science*. New York : Knowledge Industry Publications, 1980, p. 177-191.
- b) DÜRER, Albrecht. A hare. Watercolour, 1502. In SCHILLING, E., *Albrecht Dürer drawings and watercolours*, London : Zwemmer, 1949, frontispiece.
- c) LARSON, Julian R. and TANNEHILL, Robert S. Problems in accessing scientific and technical serials. *Special Libraries*. July/Aug. 1977, vol. 68, no 7/8, p. 241-251. ³⁴⁾

33) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- d) NOVOTNÝ, Bohuslav a i.: *Encyklopédia archeológie*. 1. vyd. Bratislava : Obzor, 1986. Heslo Veľká Morava, s. 951-952.
- e) *Slovenská reč*, 1932-1938, roč. 1-6.

34) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

- d) NOVÁK, Eudovít: Kombinatorný variant a fonéma. In: *Štrukturalizmus v slovenskej vede 1931-1949 : Dejiny, texty, bibliografia*. Red. Anton Popovič. Martin : Matica slovenská, 1970, s. 75-80.
- e) TOMORI, Z. a IVANČO, I.: Fyziológia dýchania. In: TROJAN, Stanislav a i.: *Fyziológia 1 : Učebnica pre lekárske fakulty*. Martin : Osveta, 1992, s. 130-169.
- f) KIMLIČKA, Štefan: Štatistický pohľad na slovenskú knižnično-informačnú komunitu. In: *Knižnice a informácie*. Roč. 26, 1994, č. 5, s. 201-204.

7.12 Odkazy na patentové dokumenty

Odkaz na patentový dokument sa môže začínať menom vlastníka (kód 71)*, alebo, ak toto meno chýba, názvom správcu patentu (kód 73). Za ním nasleduje názov vynálezu (kód 54). Osoby alebo korporácie, ktoré majú iné funkcie, sa môžu zaznamenať ako údaje o sekundárnej zodpovednosti.

Odkaz musí zahrnúť identifikáciu dokumentu, ktorá obsahuje:

- a) názov krajiny alebo medzinárodnej organizácie okrem názvov, ktoré sú zreteľne identifikované v type dokumentu (pozri b);
- b) typ dokumentu (kód 12);
- c) číslo dokumentu, ktoré má byť zložené z dvoch znakov kódov krajín ISO (ISO 3166) alebo z kódu medzinárodnej organizácie (WIPO ST.3), z čísla dokumentu (kód 11) a z dvojznakového kódu druhu dokumentu (WIPO ST.16); minimálne sa použije číslo dokumentu (kód 11);
- d) dátum publikovania (kódy 41-47) v súlade s ISO 2014.

PRÍKLAD

Société minière et métallurgique de Peñarroya. Procédé pour la dissolution sélective du plomb. Beutier, D. (inventeur). Int. Cl.³ : C22B 3/00; C22B 19/02. Date de dépôt 1983-08-24. Demande de brevet européen. EP00102299A1. 1984-03-07.

8 Zoznamy bibliografických odkazov

8.1 Usporiadanie

V zozname bibliografických odkazov sa odkazy usporiadajú obyčajne podľa abecedy podľa prvého údaja. Rovnako sa môžu usporiadať podľa čísel, ktoré zodpovedajú poradiu citácií v texte.

8.2 Niekoľko dokumentov toho istého autora

Ak obsahuje abecedne usporiadaný zoznam bibliografických odkazov niekoľko dokumentov, ktoré sa začínajú tým istým údajom, môže sa prvý údaj druhého odkazu a nasledujúcich odkazov nahradiť pomlčkou.

PRÍKLAD

Graham, Sheila. *College of one*. New York : Viking, 1967.

- . *The real F. Scott Fitzgerald thirty-five years later*. New York : Grosset & Dunlap, 1976. ³⁵⁾

8.3 Všetky dokumenty toho istého autora

V prípade, že sa všetky dokumenty v bibliografickom zozname alebo v jeho časti uvádzajú pod tým istým vstupným údajom, môže sa tento údaj v záhlaviach jednotlivých odkazov vynechať, ak figuruje zreteľne na začiatku zoznamu alebo na začiatku samostatnej časti zoznamu.

*) Kódy odkazujú na čísla, ktoré identifikujú údaje moderných patentových dokumentov (odvodené z kódov INID, WIPO Standard ST.9).

35) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

Mistrík, Jozef: *Žánre vecnej literatúry*. Bratislava : SPN, 1974.

- . *Rétorika*. Bratislava : SPN, 1978.

PRÍKLAD

The published writings of WH. Auden

Poems. London : Privately printed by Stephen Spender, 1928.

Poems. London : Faber & Faber, 1930.

The Orators : an English study. London : Faber & Faber, 1932. ³⁶⁾

8.4 Umiestnenie údajov o hlavnej zodpovednosti

Ak je úprava zoznamu bibliografických odkazov taká, že údaj o hlavnej zodpovednosti nie je potrebný na abecedné usporiadanie, čiže odkazy v zozname usporadúvajú systematicky, môže sa údaj o hlavnej zodpovednosti uviesť za názvom.

9 Citácie**9.1 Vzťahy medzi odkazmi a bibliografickými citáciami**

Citácia je forma skráteného odkazu umiestnená v zátvorkách vnútri textu alebo pripojená k textu ako poznámka v dolnej časti strany, na konci kapitoly alebo na samom konci textu. Citácia umožňuje identifikovať publikáciu, z ktorej sa prebrala alebo parafrázovala myšlienka, a označuje presné umiestnenie takejto myšlienky alebo výňatku v zdrojovej publikácii.

Ak sa k textu nepripojí zoznam bibliografických odkazov alebo ak sa v zozname nenachádzajú všetky odkazy citované v texte, je nevyhnutné, aby prvá citácia každého z odkazov, ktorý nefiguruje v zozname, obsahovala podstatné údaje základného odkazu, ktorý sa definuje v kapitole 4.

Ak sa citácie používajú v zhode so zoznamom bibliografických odkazov, musia obsahovať dostatok informácií, ktoré zabezpečia presné prepojenie medzi citáciou a bibliografickým odkazom, ktorý identifikuje dokument. Toto prepojenie treba zabezpečiť niektorou z troch ďalej opísaných metód.

9.2 Metódy číselných citácií

Čísla, ktoré sa uvádzajú ako horné indexy alebo sa v zátvorkách umiestnia do textu, odkazujú na dokumenty v takom poradí, v akom sa citujú prvýkrát. Nasledujúce citácie dostávajú také isté číslo, ako má prvá citácia. Ak sa citujú osobitné časti dokumentu, môžu sa za číslom citácie uviesť čísla strán. Odkazy sa v číslovanom zozname usporiadajú podľa číselnej postupnosti.

PRÍKLAD

Text a citácie:

Teória neviditeľných kolégií sa preskúmala v prírodných vedách (24). O ich neprítomnosti medzi historikmi sa zmieňuje Stieg (13, p. 556). Je možné, ako tvrdí Burchard (8) ...

Odkazy:

...

36) NÁRODNÁ POZNÁMKA - slovenské príklady:

Publikované práce P. Jilemnického (výber)

Devadesát devět koní bílých. Praha : Štyrský, 1921.

Dva roky v kraji sovietsk. Chicago : Slovenské ústredné kníhkupectvo, 1929.

Vítězný pád : Román Kysúc. Praha : Mazáč, 1929.

Zuniaci krok : Román zo života českých a slovenských dedín na Kaukaze. Praha : Mazáč, 1930.

Pole neorané. Praha : Družstevní práce, 1932.

8. BURCHARD, JE. How humanists use a library. In *Intrex : report of a planning conference on information transfer experiments*, Sept. 3, 1965. Cambridge, Mass. : M.I.T. Press, 1965, p. 219.

...

13. STIEG, MF. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, Nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

...

24. CRANE, D. *Invisible colleges*. Chicago : Univ. of Chicago Press, 1972.

9.3 Citácie v poznámkach ³⁷⁾

Čísla, ktoré sa uvádzajú ako horné indexy alebo sa v zátvorkách umiestnia za citáciami v texte, odkazujú na poznámky, ktoré sa usporiadajú podľa čísel v takej postupnosti, ako sa nachádzajú v texte. Tieto poznámky môžu obsahovať citácie. Číslo citácie sa používa pre každú citáciu alebo každú skupinu citácií. Príslušná poznámka môže citovať viac než jeden dokument.

Ak sa nejaký dokument cituje niekoľkokrát, nasledujúce citácie dostávajú odlišné čísla. V poznámke, ktorá sa odvoláva na dokument, ktorý sa cituje v nasledujúcej poznámke, sa buď opakuje úplná citácia, alebo sa uvedie číslo predchádzajúcej poznámky s číslami citovaných strán a pod.

9.3.1 Prvá citácia

Ak sa citácie umiestňujú v poznámkach, prvá citácia v dokumente (a podľa možnosti prvá citácia v každej kapitole) musí obsahovať nevyhnutné údaje, ktoré zabezpečia presné spojenie medzi citáciou a príslušnou položkou v zozname bibliografických odkazov.

Prvá citácia musí obsahovať minimálne meno (mená) autora alebo autorov a úplný názov (bez podnázvu a ďalších údajov vzťahujúcich sa na názov) tak, ako sa tieto údaje uvádzajú v bibliografickom odkaze. Za nimi sa uvedie podľa potreby číslo alebo čísla citovaných strán. Mená autorov uvedených v citácii nie je nevyhnutné písať v inverznom slovoslede.

Ak meno (mená) autora alebo autorov a názov nestačia na odlišenie položiek v zozname bibliografických odkazov, pridávajú sa do citácie dopĺňajúce údaje (vydanie, rok publikovania a pod.), aby sa zabezpečilo presné spojenie s odkazom.

PRÍKLAD

Text:

Teória neviditeľných kolégií sa preskúmala v prírodných vedách.³²⁾ O ich neprítomnosti medzi historikmi sa zmieňuje Stieg.³³⁾ Je možné, ako tvrdí Burchard³⁴⁾ ...

Citácie:

32. CRANE, D., *Invisible colleges*.

33. STIEG, MF., The information needs of historians, p. 556

34. BURCHARD, JE., How humanists use a library, p. 219.

Odkazy:

...

BURCHARD, JE. How humanists use a library. In *Intrex : report of a planning conference on information transfer experiments*, Sept. 3, 1965. Cambridge, Mass. : M.I.T. Press, 1965, p. 219.

37) NÁRODNÁ POZNÁMKA - Môže ísť o poznámku pod čiarou, poznámku na konci kapitoly, poznámku na konci práce a pod.

...

CRANE, D. *Invisible colleges*. Chicago : Univ. of Chicago Press, 1972.

...

STIEG, MF. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, Nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

Ak sa ten istý odkaz cituje niekoľkokrát, môžu sa na jeho označenie použiť skratky, ktoré treba jasne vysvetliť v prvej citácii alebo v zozname skratiek.

PRÍKLAD

Prvá citácia:

NATHANIEL, B. Shurtleff, ed., *Records of the governor and company of the Massachusetts Bay in New England* (1628-86), Boston, publisher unknown, 1853-54, 5 vols., vol. 1, p. 126 (citované ďalej ako Mass. Records).

9.3.2 Druhá citácia a ďalšie citácie

Druhá citácia a ďalšie citácie dokumentu sa môžu skratiť tak, že sa uvedie len priezvisko (priezviská) autora alebo autorov a skrátený názov, za ktorými sa napíše číslo (čísla) citovaných strán v skrátenej forme, ktorá je vysvetlená v prvej citácii alebo v zozname skratiek.

PRÍKLADY

a) SUTTON, *The analysis of free verse form*, p. 246.

b) Mass. Records, p. 128.

Ak sa citácie číslujú podľa poradia uvádzania v texte, druhá citácia a ďalšie citácie sa môžu zredukovať na meno (mená) autorov a na odkazové číslo, ktoré korešponduje s prvou citáciou. Za ním sa uvedie číslo (čísla) citovaných strán.

PRÍKLAD

Text:

Teória neviditeľných kolégií sa preskúmala v prírodných vedách.³²⁾ O ich neprítomnosti medzi historikmi sa zmieňuje Stieg.³³⁾ Je možné, ako tvrdí Burchard³⁴⁾ ... Ako ďalej poznamenáva Stieg³⁵⁾...

Citácie:

32. CRANE, D. *Invisible colleges*. Chicago : Univ. of Chicago Press, 1972.

33. STIEG, MF. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, Nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

34. BURCHARD, JE. How humanists use a library. In *Intrex : report of a planning conference on information transfer experiments*, Sept. 3, 1965. Cambridge, Mass. : M.I.T. Press, 1965.

35. STIEG, ref 33, p. 556.

9.4 Metóda prvého údaja a dátumu

V texte sa uvedie prvý údaj a rok vydania citovaného dokumentu. Ak sa prvý údaj už nachádza v rámci textu, rok sa uvedie za ním v zátvorkách. Ak sa nenachádza, prvý údaj a rok sa uvedú v zátvorkách spolu. V prípade potreby sa v zátvorkách uvedú za rokom aj čísla strán. Ak majú dva alebo niekoľko dokumentov ten istý prvý údaj a rovnaký rok, odlišia sa malými písmenami (a, b, c a pod.) za rokom vnútri zátvoriek.

Jednotlivé položky sa v zozname bibliografických odkazov uvádzajú v abecednom poradí. Sú usporiadané podľa prvého prvku, za ktorým nasleduje rok vydania dokumentu. Za ním v prípade potreby nasledujú malé písmená, ktorými sa odlišujú odkazy s rovnakým prvým údajom a rokom vydania.

PRÍKLAD

Text a citácie:

Teória neviditeľných kolégií sa preskúmala v prírodných vedách (Crane, 1972). O ich neprítomnosti medzi historikmi sa zmieňuje Stieg (1981, p. 556). Je možné, ako tvrdí Burchard (1965, p. 219) ...

Odkazy:

...

BURCHARD, JE. 1965. How humanists use a library. In *Intrex : report of a planning conference on information transfer experiments*, Sept. 3, 1965. Cambridge, Mass. : M.I.T. Press, 1965.

...

CRANE, D. 1972. *Invisible colleges*. Chicago : Univ. of Chicago Press.

...

STIEG, MF. 1981. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, Nov. 1981, vol. 42, no. 6, p. 549-560.

Pri dokumentoch, ktoré majú viac ako dvoch autorov sa môže citácia skrátiť. Pritom stačí uviesť iba meno prvého autora a za ním skratku et al. Takto skrátená forma však nesmie spôsobiť nejednoznačnosť spojenia medzi citáciou a položkou v zozname bibliografických odkazov.

Ak zoznam bibliografických odkazov obsahuje niekoľko dokumentov toho istého autora publikovaných v tom istom roku, pripojí sa v citácii k roku publikovania a súčasne aj v bibliografickom odkaze písmeno (a, b, c ... a pod.), aby sa zabezpečilo presné spojenie medzi citáciou a odkazom.

PRÍKLAD - (Pasteur 1848a)

Národná príloha NA (informatívna)

POZNÁMKA - Národná príloha NA obsahuje slovenské príklady štruktúry bibliografických odkazov ku kapitole 4 Schémy bibliografických odkazov.

4.1 Monografia

Údaj:	Príklad:
Hlavná zodpovednosť (autor)	WELTONOVÁ, Jude:
Názov	<i>Impresionizmus :</i>
Podnázov (nepovinný údaj)	<i>Obrazový sprievodca základnými dielami impresionistických maliarov a období, v ktorom sa zrodili.</i>
Sekundárna zodpovednosť (nepovinný)	Prel. Stanislav Kaclík.
Vydanie	1. vyd.
Vydavateľstvo (miesto, vydavateľ -nepovinný)	Bratislava : Perfekt,
rok	1996.
Rozsah (nepovinný)	64 s.
Edícia (nepovinný)	Umenie zblízka.
Poznámky (nepovinný)	Preklad z angl. orig.: Eyewitness Art - The Impressionism.
Štandardné číslo	ISBN 80-8046-020-5

Ten istý príklad vo forme kompaktného bibliografického odkazu:

WELTONOVÁ, Jude: *Impresionizmus : Obrazový sprievodca základnými dielami impresionistických maliarov a období, v ktorom sa zrodili.* Prel. Stanislav Kaclík. 1. vyd. Bratislava : Perfekt, 1996. 64 s. Umenie zblízka. Prekl. z angl. orig. Eyewitness Art - The Impressionism. ISBN 80-8046-020-5

4.2 Seriálová publikácia ako celok (časopis, noviny, zborník ...)

Údaj:	Príklad:
Názov	<i>Elán :</i>
Podnázov (nepovinný údaj)	<i>Mesačník pre literatúru a umenie.</i>
Hlavná zodpovednosť	Zodp. red. Ján Čietek Smrek.
Vydanie	
Označenie vydania (dátum a/alebo číslo)	1930- .
Vydavateľstvo (miesto, vydavateľ - nepovinný)	Praha : Leopold Mazáč,
rok	roč. 1936/37.
Edícia (nepovinný)	
Poznámky (nepovinný)	
Štandardné číslo	

Ten istý príklad vo forme kompaktného bibliografického odkazu

Odkaz na celú seriálovú publikáciu a ročník:

Elán : Mesačník pre literatúru a umenie. Zodp. red. Ján Čietek Smrek. 1930- . Praha : Leopold Mazáč, roč. 1936/37.

4.3 Časti monografií alebo príspevky do monografií

4.3.1 Časti monografií

Údaj:	Príklad:
Hlavná zodpovednosť	HUDEC, Imrich et al.:
Názov zdrojového dokumentu	<i>Úrazová chirurgia.</i>
Vydanie	1. vyd.
Číslo časti	
<i>Sekundárna zodpovednosť (nepovinný)</i>	Ilustroval Štefan Chlumecký.
<i>Vydavateľstvo (miesto, vydavateľ - nepovinný)</i>	Martin : Osveta,
rok	1986,
Lokalizácia v zdrojovom dokumente	časť C, kap. III. Poranenie chrbtice a miechy, s. 508-579.

Ten istý príklad vo forme kompaktného bibliografického odkazu

HUDEC, Imrich et al.: *Úrazová chirurgia*. 1. vyd. Ilustroval Štefan Chlumecký. Martin : Osveta, 1986, časť C, kap. III. Poranenie chrbtice a miechy, s. 508-579.

4.3. 2 Príspevky do monografií (napríklad časť monografie, heslo encyklopédie, ...)

Údaj:	Príklad:
pre príspevok:	
Hlavná zodpovednosť (autor)	GÁJER, S.:
Názov	Gymnastika.
(Spojovací výraz)	In:
pre zdrojový dokument:	
Hlavná zodpovednosť (autor)	SÝKORA, František et al.:
Názov zdrojového dokumentu	<i>Telesná výchova a šport :</i>
<i>Podnázov</i>	<i>Terminologický výkladový slovník.</i>
<i>Vydavateľstvo (miesto, vydavateľ - nepovinný)</i>	Bratislava : Filozofická fakulta Univerzity Komenského,
rok	1995,
Lokalizácia v zdrojovom dokumente	zv. 2, s. 81 - 82.

Ten istý príklad vo forme kompaktného bibliografického odkazu

GÁJER, S.: Gymnastika. In: SÝKORA, František et al.: *Telesná výchova a šport : Terminologický výkladový slovník*. Bratislava : Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 1995, zv. 2, s. 81 - 82.

4.4 Články v seriálových publikáciách

PRÍKLAD 1

Údaj:

Hlavná zodpovednosť

Názov

Podnázov (nepovinný)

Sekundárna zodpovednosť

(Spojovací výraz - *nepovinný, ak sa zdroj zreteľne odliši typograficky alebo interpunkčným znakom* *)

Názov zdrojového dokumentu

Vydanie

Lokalizácia v zdrojovom dokumente:

Rok vydania/zošita/ročníka/časti,
stránkovanie časti

Príklad:

VESELÁ, Táňa:

Medveď človeka zbije, ale nezabije :

Až tisíc kusov nevyspytateľnej šelmy na Slovensku?

Fotogr. Milan Illík.

In:

Plus 7 dní,

2. nov. 1994, č. 45, s. 5-7.

VESELÁ, Táňa: Medveď človeka zbije, ale nezabije : Až tisíc kusov nevyspytateľnej šelmy na Slovensku? Fotogr. Milan Illík. In: *Plus 7 dní*, 2. nov. 1994, č. 45, s. 5-7.

PRÍKLAD 2

KIMLIČKA, Štefan: Štatistický pohľad na slovenskú knižnično-informačnú komunitu. In: *Knižnice a informácie*, roč. 26, 1994, č. 5, s. 201-204.

4.5 Patentové dokumenty

Údaj:

Hlavná zodpovednosť

(depozitér, prihlasovateľ)

Názov vynálezu

Sekundárna zodpovednosť

Poznámky

Identifikácia dokumentu:

Krajina alebo organizácia

Typ patentového dokumentu

Číslo

Dátum publikovania dokumentu

Príklad:

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY:

Spôsob výroby tesnenia valivých ložísk.

Majiteľ a pôvodca patentu: Vladimír Lukáč, Jozef Hrehor,
Oldřich Roučka.

Int. Cl.⁶ F16C33/76.

Slovenská republika.

Patentový spis,

278399.

05.03.97.

PRÍKLAD

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Spôsob výroby tesnenia valivých ložísk.* Majiteľ a pôvodca patentu: Vladimír Lukáč, Jozef Hrehor, Oldřich Roučka. Int. Cl.⁶ F16C33/76. Slovenská republika. Patentový spis, 278399. 05.03.97.

POZNÁMKA - Pri patentoch a podobných dokumentoch sa na mieste autora uvádza názov organizácie, ktorá vlastní práva, vlastník alebo depozitér.

*) Spojovací výraz In sa použije vždy na uvedenie zdroja, z ktorého je citovaná časť dokumentu, článok, kapitola a podobne.

Národná príloha NB (informatívna)

POZNÁMKA - Národná príloha NB obsahuje praktické odporúčania, ktoré sa vzťahujú na používanie špecifickej interpunkcie v *bibliografických odkazoch*.

Všeobecné zásady používania interpunkcie podľa *pravidiel slovenského pravopisu* sa vzťahujú aj na *bibliografické odkazy*. Niektoré interpunkčné znamienka sa však v odkazoch používajú odlišne od pravidiel slovenského pravopisu. Interpunkcia, ktorej používanie nie je spresnené v tejto prílohe sa používa v duchu tejto normy. Odporúčania sa opierajú o úzus a o niektoré medzinárodné odporúčania pre medzinárodný štandardný bibliografický popis ISBD.**)

Podľa normy ISO 690 sa tvoria *bibliografické odkazy*, čo sú záznamy o tých dokumentoch, ktoré sa skutočne použili pri písaní práce. Pod názvom *bibliografia* sa môže k hlavnej časti práce, alebo ako príloha k práci, pridať usporiadaný zoznam záznamov o literatúre, ktorá sa síce týka predmetu práce, ale ktorá nebola bezprostredne použitá na jej napísanie.***) V takýchto zoznamoch sa môžu bibliografické záznamy o dokumentoch tvoriť podľa odporúčaní ISBD. Inak sa podľa ISBD tvoria *bibliografické záznamy* hlavne v knižniciach a knižnično-informačných systémoch.

Oddeľovanie skupín údajov v bibliografickom odkaze

Jednotlivé skupiny údajov sa oddeľujú navzájom bodkou, medzerou (.). Za údajom o hlavnej zodpovednosti sa dáva spravidla dvojbodka, medzera (:). Schému interpunkcie ilustruje príklad.

PRÍKLAD

Hlavná zodpovednosť: Názov. Sekundárna zodpovednosť. Vydanie. Vydateľské údaje. Edícia. Poznámky. Štandardné číslo

Hlavná zodpovednosť (7.1)

Osoby (7.1.1)

Za priezviskom osoby, za ktorým nasleduje krstné meno, sa dáva čiarka, medzera (,).

PRÍKLAD - ŽIBRITOVÁ, Gabriela

V zložených priezviskách sa časti priezviska uvedú so spojovníkom (-).

PRÍKLAD - RÁZUSOVÁ-MARTÁKOVÁ, Mária

Za iniciálovou skratkou krstného mena sa dáva bodka, medzera (.).

PRÍKLADY

1 - PASIAR, Š.

2 - HVIEZDOSLAV, P. O.

Dve alebo tri mená sa navzájom oddeľujú pomlčkou s medzerami po oboch stranách pomlčky (-). Ak sú v menách iniciálové skratky krstných mien, môže sa na oddelenie mien použiť čiarka (,) alebo spojka „a”.

PRÍKLAD

1 - PAULINY, Eugen - RUŽIČKA, Jozef - ŠTOLC, Jozef

2 - ŠTEFANOVIČ, J., ČOMAJOVÁ, D. a PRUŽINEC, P.

*) *ISBD(G)* : *Všeobecný medzinárodný štandardný bibliografický popis*. Medzinárodná federácia knižničných asociácií a inštitúcií (IFLA). Prel. a red. slov. vyd. Dušan Katusčák. 1. slov. vyd. Martin : Matica slovenská, 1994. Prekl. z angl. orig. *ISBD(G)* : general international standard bibliographic description. ISBN 80-7090-291-4

**) ISO 215:1986 : *Documentation - Presentation of contributions to periodicals and other serials*. [Dokumentácia. Uvádzanie príspevkov do periodík a iných seriálových publikácií] Článok 5.8 Bibliographies. [Bibliografia].

ISO 5966:1982 : *Documentation - Presentation of scientific and technical reports*. [Dokumentácia. Uvádzanie vedeckých a technických správ] Článok 8.2.3 Bibliography. [Bibliografia].

Pred výrazmi a i. (a iní) et al. (et alii) sa interpunkčné znamienko nedáva.

PRÍKLADY

- 1 - HUDEC, Imrich a i.
- 2 - TAKÁČ, Mikuláš et al.

Za menom autora alebo autorov sa pred hlavným názvom dáva dvojbodka, medzera (:). Ak je za menom (menami) výraz et al. alebo a i., dvojbodka sa dá za ním.

PRÍKLADY

- 1 - MAKULOVÁ, Soňa:
- 2 - JURČACKOVÁ, Z.:
- 3 - SÝKORA, František et al.:

Ak sa používa citačná metóda prvého údaja a dátumu (9.4), za údajom o hlavnej zodpovednosti sa dvojbodka nepoužíva. Pred a za rok sa dá bodka, medzera (.).

PRÍKLAD - STEINEROVÁ, Jela. 1996. *Teória informačného prieskumu*. Bratislava : Slovenská technická knižnica, 1996.

Podnázov (7.2.4)

Pred podnázvom sa dáva medzera, dvojbodka, medzera (:).

PRÍKLAD - *Impresionizmus : Obrazový sprievodca základnými dielami impresionistických maliarov a období, v ktorom sa zrodili.*

Vydavateľské údaje (7.6)

Niekoľko miest vydania, názvov vydavateľstiev sa oddeľuje bodkočiarkou, medzerou (;).

PRÍKLADY

- 1 - Bratislava; Praha; Košice
- 2 - Concordia; Československá grafická unie

V rozpätí rokov vydávania sa roky uvádzajú so spojovníkom (-).

PRÍKLAD - 1973-1975

Pred názvom vydavateľstva sa dáva medzera, dvojbodka, medzera (:).

PRÍKLAD - Bratislava : Veda

Pred rokom vydania sa dáva čiarka, medzera (,).

PRÍKLAD - Bratislava : Veda, 1997

Rozsah dokumentu (7.7)

Číslo strán v rozpätí strán sa uvádzajú so spojovníkom (-).

PRÍKLAD - s. 47-53

Štandardné číslo (7.10)

Za štandardným číslom (ISBN, ISSN a pod.) sa nedáva bodka.

Časť dokumentu (7.11)

Za spojovacím výrazom In sa dáva dvojbodka bez ohľadu na to, či je názov zdrojovej publikácie typograficky odlišený od ostatného textu v odkaze.

PRÍKLAD

In: Knižnice a informácie

In: *Štrukturalizmus v slovenskej vede*